

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการถอดถอนการปรับพฤติกรรมโดยวิธีพิจารณาเหตุผล - อารมณ์กับการเสริมแรงทางบวก ที่มีลำดับสลับกันต่อการคงอยู่ของพฤติกรรมการยกมือตอบคำถาม และเพื่อศึกษาประสิทธิผลของวิธีพิจารณาเหตุผล - อารมณ์กับการเสริมแรงทางบวก ต่อการเพิ่มของพฤติกรรมการยกมือตอบคำถาม วิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนที่ได้รับวิธีพิจารณาเหตุผล - อารมณ์ และการเสริมแรงทางบวก จะแสดงพฤติกรรมการยกมือตอบคำถามเพิ่มมากขึ้น กว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามปกติ
2. นักเรียนที่ได้รับวิธีพิจารณาเหตุผล - อารมณ์ ตามด้วยการเสริมแรงทางบวก จะแสดงพฤติกรรมคงอยู่ได้มากกว่า นักเรียนที่ได้รับการเสริมแรงทางบวก ตามด้วย วิธีพิจารณาเหตุผล - อารมณ์ และนักเรียนที่ได้รับการสอนตามปกติ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนหญิงระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2533 จากห้องเรียน 3 ห้อง ๆ ละ 3 คน รวมจำนวน 9 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบบันทึกความถี่พฤติกรรมยกมือตอบคำถาม
2. บัตรบันทึกคะแนนของนักเรียนแต่ละคน (เบียร์รรถกร คือคะแนน)
3. บัญชีประกาศคะแนนสะสม รายสัปดาห์ของนักเรียนแต่ละคน
4. ตารางกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนคะแนน (เบียร์รรถกร)
5. ตัวเสริมแรงแลกเปลี่ยน ได้แก่สิ่งของต่าง ๆ ที่นักเรียนชอบ เช่นคะแนนสะสม ดินสอดูด นิตยสารเธอกับฉัน ขนม เป็นต้น
6. แบบรายงานตนเอง เกี่ยวกับความคิดที่มีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ
7. แบบสำรวจตัวเสริมแรง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบทดลอง ผู้วิจัยจึงแบ่งการทดลองออกเป็น 3 ระยะ

ระยะก่อนการทดลอง ในระยะนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้ คือ

1. ฝึกผู้ร่วมสังเกตและบันทึกพฤติกรรม จำนวน 1 คน
2. สร้างเครื่องมือในการวิจัย
3. เข้าสังเกตความถี่ของการถามคำถามของครู ในชั่วโมงภาษาอังกฤษเพื่อหาค่าเฉลี่ยจำนวนครั้งของการที่ครูให้ตอบคำถาม
4. สำรวจตัวเสริมแรง
5. คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ระยะการทดลอง แบ่งเป็น 2 ระยะ คือระยะเส้นฐาน และระยะทดลอง ใช้เวลาทั้งหมด 9 สัปดาห์ โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 3 ธันวาคม 2533 ถึงวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2534 ซึ่งแต่ละระยะมีรายละเอียดดังนี้

1. ระยะเส้นฐาน ใช้เวลา 2 สัปดาห์ โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 3 ธันวาคม 2533 ถึงวันที่ 14 ธันวาคม 2533 เป็นระยะเก็บข้อมูลพื้นฐาน โดยการสังเกตความถี่ของพฤติกรรมการยกมือตอบคำถามวิชาภาษาอังกฤษ

2. ระยะเวลาทดลอง ใช้เวลาทั้งหมด 7 สัปดาห์ เริ่มตั้งแต่วันที่ 17 ธันวาคม 2533 ถึงวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2534 ในระยะเวลาทดลองนี้กลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มจะได้รับวิธีการในการทดลองดังนี้

2.1 กลุ่มทดลอง 1 ในช่วงแรกจะได้รับวิธีพิจารณาเหตุผล - อารมณ์ โดยการเข้าพบผู้วิจัยเป็นรายบุคคล สัปดาห์ละ 4 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที เพื่อฝึกวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของ ABC และฝึกโต้แย้งความคิดที่ไม่มีเหตุผลของตนเอง ในช่วงนี้ผู้วิจัยเข้าสังเกตและบันทึกความถี่ของพฤติกรรม การยกมือตอบคำถามตามปกติ โดยใช้เวลา 4 สัปดาห์ ต่อจากนั้นผู้วิจัยจะเปลี่ยนไปใช้วิธีการเสริมแรงทางบวกอีก 3 สัปดาห์ โดยครูผู้สอนจะเป็นผู้บอกพฤติกรรมเป้าหมายและเงื่อนไข ผลกรรมที่นักเรียนจะได้รับภายหลังแสดงพฤติกรรมเป้าหมายแล้ว เมื่อครบ 7 สัปดาห์ ผู้วิจัยจะยุติ การทดลองทุกกลุ่มตัวอย่าง

2.2 กลุ่มทดลอง 2 ในช่วงแรกจะได้รับการเสริมแรงทางบวกเป็นเวลา 3 สัปดาห์ แล้วตามด้วยวิธีพิจารณาเหตุผล - อารมณ์ เป็นเวลา 4 สัปดาห์ วิธีดำเนินการเช่นเดียวกันกับกลุ่มทดลอง 1 เพียงแต่วิธีการทั้งสองให้ลำดับสลับกัน

2.3 กลุ่มควบคุม ในกลุ่มควบคุมนี้ได้รับการสอนตามปกติในห้องเรียน ตลอด ระยะเวลาทดลอง

3. ระยะเวลาติดตามผล ผู้วิจัยเข้าสังเกตและบันทึกความถี่ของพฤติกรรมยกมือตอบคำถาม ของทุกกลุ่มตัวอย่าง เป็นการติดตามผลหลังจากยุติการทดลองแล้ว ใช้เวลา 4 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2534 ถึงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2534

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าความเที่ยงระหว่างผู้สังเกต จากข้อมูลที่มีผู้สังเกต 2 คน ได้บันทึกความถี่ของ พฤติกรรมยกมือตอบคำถาม ในการสังเกตแต่ละคาบ โดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{ค่าความเที่ยงระหว่างผู้สังเกต} = \frac{A}{A + D} \times 100$$

นำข้อมูลที่มีค่าความเที่ยงตั้งแต่ .08 ขึ้นไป มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2. วิเคราะห์ความเป็นเอกพันธ์ของกลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มในระยะเสถียร
3. วิเคราะห์แนวโน้มของพฤติกรรมจากการทดลองในระยะต่าง ๆ ของกลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่ม ทั้งเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม โดยการวิเคราะห์ค่าแนวโน้มและความลาด (Trend and Slope)

โดยวิธี Split - Middle Technique (Kazdin 1982 : 311 - 317)

4. วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยร้อยละ ของพฤติกรรมการยกมือตอบคำถาม ของกลุ่มตัวอย่าง ในระยะต่าง ๆ มาทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นำมาทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Sheffe ')

ผลการวิจัย

1. นักเรียนที่ได้รับวิธีพิจารณาเหตุผล - อารมณ์ และการเสริมแรงทางบวกจะแสดงพฤติกรรมการยกมือตอบคำถาม เพิ่มขึ้นกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

2. นักเรียนที่ได้รับวิธีพิจารณาเหตุผล - อารมณ์ ตามด้วยการเสริมแรงทางบวก จะแสดงพฤติกรรม การยกมือตอบคำถามได้มากกว่านักเรียนที่ได้รับการเสริมแรงทางบวก ตามด้วยวิธีพิจารณาเหตุผล - อารมณ์ และนักเรียนที่ได้รับการสอนตามปกติ ในระยะติดตามผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ 2 ประเด็น คือ

1. ในการนำไปใช้ผู้ที่นำเทคนิควิธีพิจารณาเหตุผล-อารมณ์ กับการเสริมแรงทางบวก ไปใช้ควบคู่กัน ในการเพิ่มหรือคงพฤติกรรมนั้น ควรใช้วิธีพิจารณาเหตุผล - อารมณ์ก่อน เพื่อเปลี่ยนความคิดของผู้รับวิธีการ แล้วจึงให้การเสริมแรงทางบวกตามมา เพื่อประสิทธิภาพในการเพิ่มและการคงอยู่ของพฤติกรรม

2. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาถึงผลของวิธีพิจารณาเหตุผล - อารมณ์ เปรียบเทียบกับตัวแปรอื่น ๆ ที่อาจจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงหรือคงอยู่ของพฤติกรรม โดยการจัดกลุ่มตัวอย่าง ออกเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ได้รับวิธีพิจารณาเหตุผล - อารมณ์ กลุ่มที่ 2 ได้รับการเสริมแรงทางบวก กลุ่มที่ 3 ได้รับวิธีพิจารณาเหตุผล - อารมณ์ตามด้วยการเสริมแรงทางบวก กลุ่มที่ 4 เป็นกลุ่มควบคุม